

De Wondere Vogelwereld van O.C. Hoymeijer.

Kleine Mosselkraker

Conshumetrickx mytilius pico L 46 cm

Vrij algemene langpotige. Frequenteert alle soorten kusten, van de uitgestrekte mediterrane zandstranden tot de zeer ruige Noorse fjordenrotskliffen. Verstoring van de biotoop door de aanwezigheid van menselijke activiteiten, zoals horeca, visserij, watersport en dagrecreatie lijkt de vogel niet te deren. In broedseizoen echter teruggetrokken op de meer verlaten kuststroken. In Nederland dan vooral waar te nemen op de wat rustigere natuurstranden (o.a. Schiermonnikoog paal 14, Zoutelande paal 11). Hoewel zijn naam anders doet vermoeden, is het aanbod van schelpdieren voor de Kleine Mosselkraker van geen enkel belang. Voedt zich namelijk alleen met 'zachte' prooien zoals kleine vis, garnalen, pieren en kwal. De uiterst fragiele stokvormsnavel is ongeschikt voor het openbreken van mossels en kokkels. De vaak roekeloze juveniele exemplaren die toch pogingen een mossel te 'kraken', worden dan ook regelmatig waargenomen met afgebroken snavel. Deze groeien echter binnen enkele dagen weer tot volledig aan. Verkleed mannetje en vrouwtje identiek. Diep blauwachtig groen met opvallende witte nek en borstpartij. Dunne helrode poten. Uiterst sierlijk. Lijkt zich vaak 'dansend' langs de vloedlijn te bewe-

gen, waarbij een zacht klapperen met de waaier-vormig uitgezette staartpennen wordt voortgebracht. Juveniel met gehavende snavel kan verward worden met wijfje Zweedkrat (*spex shcandinavius*). Tijdens het fourageren worden regelmatig rustperiodes ingelast, waarbij de vrouwtjes meest ruggelings in het zand liggen. De mannetjes prefereren de zgn. 'buikligging'. Met de opvallende witte nek ingetrokken rusten zij op een drooggevalen mosselbed, waar zij vanwege de donkere rug en kop, zeer goed gecamoufleerd zijn en door eventuele vijanden over het hoofd gezien worden. Broedplaats doorgaans iets landinwaarts, in een duinpan of droog blijvende slenk. Echter nooit meer dan 500 meter van de waterlijn verwijderd. Nest, een onverzorgd kuiltje, waarin de maximaal vijf eieren door vrouwtje worden uitgebroed. De uiterst vertederende pluizige zwarte jonge Krakerpulletjes zijn na slechts drie dagen reeds nestvlindend en worden door beider oudervogels met jonge garnaal, zandinsecten, maar meest met stukjes kwal gevoerd. Bij gevaar kan, alleen het mannetje, tijdens het opvliegen een schril 'KKrièk KKKèkkiek' laten klinken. Vrouwtje gewoonlijk zwijgzaam. Volksvogelwijsheid: Herkomst: Nederland (Zeeuws-Vlaanderen) 'Te ei ûn achte Mosselkrooker'. (Hij is homoseksueel.)

Kleine Mosselkraker
O.C. Hoymeijer

ûn achte Mosselkrooker'. (Hij is
homoseksueel.)

Biodiversiteit interview

Groei maakt

Overbevolking aanwijzen als oorzaak is niet de oplossing voor het verlies aan biodiversiteit, betogen twee Wageningse hoogleraren. De schuld ligt bij de groei-economie. We moeten het dus zelf oplossen.

tekst **Onno Havermans**

De economie moet duurzaam, we moeten de welvaart eerlijker verdelen en op een holistische manier naar de samenleving kijken, want alles hangt met elkaar samen. Voor wetenschappers Esther Turnhout en Bram Büscher is zonneklaar dat er een omschakeling nodig is om de biodiversiteit te redden, en daarmee ook de mensheid.

"We gunnen iedereen een goed en rechtvaardig leven. Juist daarom moet het productie- en consumptiepatroon van het Westen nu veranderen om het uitsterven van dieren en plantensoorten te stoppen", zegt Turnhout, hoogleraar bos- en natuurbeleid aan de Wageningen Universiteit.

"De globale groei-economie is gewoon niet vol te houden, met de huidige druk op land en wilde dieren door urbanisatie, landbouw en toerisme", zegt Büscher, hoogleraar politieke ecologie in Wageningen. "We moeten gaan afbouwen met olie, gas en de intensieve landbouw. Dat gaat ook gebeuren, maar het mag wel wat sneller. Sommige dingen moeten groeien, zeker, maar niet alles moet maar kunnen omdat we het zo graag willen."

"Mensen denken dat economische groei gelukkig maakt en zorgt voor welvaart en welbevinden", vult Turnhout aan, "maar die groei komt nu ten goede aan een kleine groep terwijl er niet genoeg wordt geïnvesteerd in publieke waarden zoals natuur, onderwijs en gezondheid."

Büscher: "Armoede komt óók voort uit groei, omdat veel mensen geen kansen hebben in onze globale economie. Dit heeft geleid tot grote groepen in veel landen, die de facto fungeren als een 'voorraad' goedkope arbeiders. Kortom, met de toenemende welvaart is de armoede in de wereld alleen maar gestegen. Tegelijkertijd zijn veel mensen afhankelijk geworden van een systeem dat moet groeien en dat ten koste gaat van het welzijn van velen en van het milieu."

"Kijk wat het vele vliegen teweegbrengt. We denken dat we niet meer zonder kunnen en dat is nu in de coronacrisis meteen een probleem. Zoveel goedkoop vliegen is niet vol te houden. Nu steunt de overheid de vliegindustrie, dus het probleem zal in de volgende crisis weer opduiken. Een betere strategie is om structurele beslissingen te nemen en te zorgen voor een economie die niet afhankelijk is van meer, meer."

Grenzen aan de groei, dat klinkt bekend. Met een rapport onder die titel uitte de Club van Rome al in 1972 haar zorgen over het opraken van grondstoffen, industrialisatie, milieuvuiling, voedselproductie en de groei van de wereldbevolking. Is er in bijna vijftig jaar dan niks gebeurd?

Juist wel, benadrukken Turnhout en Büscher. "We doen misschien nog te weinig aan natuurbescherming, maar er zijn veel maatregelen genomen. De overheid doet echter ook heel veel om onduurzaamheid te bevorderen", zegt Turnhout. "De maatregelen die zijn getroffen om de natuur te beschermen en vervuiling tegen te gaan hebben wel effect, maar ze worden tegelijk keihard bestreden door neoliberale elites", zegt Büscher. Die hebben dat heel slim aangepakt, met lobbyisten, denktanks en reclame, opkopen van kranten, opzetten van tv-zenders en zo meer, zodat hun boodschap van groei en markt overal continu wordt herhaald."

We doen te weinig ...

Over de natuurcrisis waarin we zitten verschijnt het ene alarmerende rapport na het andere. We doen te weinig om opwarming van de aarde te beperken en we komen de afspraken niet na die landelijk, Europees en wereldwijd zijn gemaakt om het uitsterven van een miljoen dier- en plantensoorten te voorkomen.

Het stoort de twee hoogleraren dat in reacties vaak de overbevolking opduikt als reden, zoals onlangs weer in het essay 'Teveel' van paleontoloog en *Trouw*-columnist Jelle Reumer. "Schokkend, dat dit verhaal iedere keer weer naar voren komt", zegt Turnhout. "Los van de vraag of we met te veel mensen zijn, het is niet de belangrijkste oorzaak van milieuproblemen en dus ook niet de knop waaraan je moet draaien om